

over for arbejdsgiveren for skader forvoldt i tjenesten (»derudi«, jf. DL 3-19-2) er også et kontraktsretligt ansvar. Derimod må spørgsmålet om ansattes erstatningsansvar over for andre ansatte og spørgsmålet om en forenings ansvar for skader, som påføres personer, der ikke er medlemmer af den pågældende forening, bedømmes efter dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontrakt.

Efter dansk rets almindelige erstatningsregel er man erstatningsansvarlig for den adækvate skade, man har forvoldt ved en retsstridig handling, der kan tilregnes én som forsætlig eller uagtsom, forudsat at skaden er værn timer ved erstatningsreglerne, og at der ikke foreligger særlige subjektive undskydningsgrunde såsom ung alder eller manglende fornuft, jf. A. Vinding Kruse: Erstatningsretten, 4. udgave, s. 29.

Det tab, der kan kræves erstattet efter den almindelige erstatningsregel, er som udgangspunkt det fulde individuelle tab inden for de grænser, som følger af, at der skal være kausalitet og adækvans mellem handlingen og skaden. Den skadelidtes egen skyld eller accept af risiko for skade kan bevirke nedsættelse eller bortfald af erstatningen.

De erstatningsposter, som kan kræves erstattet ved personskade, er nærmere reguleret ved lov nr. 228 af 23. maj 1984 om erstatningsansvar (EAL). Disse poster er erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, helbredelsesudgifter og andet tab som følge af skaden, godtgørelse for svie og smerte og for varigt mén samt erstatning for tab eller forringelse af erhvervsevnen.

Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal endvidere betale den forurettede godtgørelse for tort, jf. EAL § 26, der navnlig tager sigte på krænkelse tilføj et ved overtrædelse af straffelovens bestemmelser om freds- og ærekrænkelser, kønsfrihedsforbrydelser, voldsforbrydelser og lignende.

Udbetaling af dagpenge fra arbejdsgiveren eller det sociale udvalg og forsikringsydelse, der har karakter af en virkelig skadeserstatning, samt lignende ydelser til den skadelidte skal fradrages i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. EAL § 2, stk. 2. Med hensyn til spørgsmålet om regres for sådanne ydelser bestemmer EAL § 17, stk. 1, at ydelser i henhold til den sociale lovgivning m.v. ikke kan danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige.

En arbejdsgiver, der har måttet udbetale dagpenge eller sygeløn m.v. til en skadelidte, har derimod regres for disse krav mod den erstatningsansvarlige, jf. EAL § 17, stk. 2.

EAL § 19 indeholder regler om, at der i et vist omfang ikke er erstatningsansvar, for så vidt skaden er dækket af visse forsikringer, navnlig tings- og driftstabsforsikringer, jf. også § 20 om selvforsikring.

Efter EAL § 23, stk. 1, kan erstatning, som en arbejdsgiver har måttet udrede som følge af en arbejdstagers uforvarsomme adfærd, kun kræves betalt af denne i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt. Arbejdstagerens erstatningsansvar over for skadelidte kan efter EAL § 23, stk. 2, nedsættes eller bortfalde, hvis det findes rimeligt under hensyn til de i stk. 1 nævnte omstændigheder og til skadelidtes interesse. Efter EAL § 23, stk. 3, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse på arbejdsgiverens erstatningskrav mod arbejdstageren for skade, denne i øvrigt forvolder arbejdsgiveren i tjenesten. Reglerne i EAL § 23 gælder også ved kontraktsansvar.

En almindelig lempelsesregel findes i EAL § 24. Erstatningsansvar kan efter denne bestemmelse nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimelig tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold, skadelidtes interesse, foreliggende forsikringer samt omstændighederne i øvrigt.

Om den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige findes en regel i EAL § 25, hvorefter der bl.a. skal lægges vægt på ansvarets beskaffenhed, omstændighederne i øvrigt samt foreliggende ansvarsforsikringer.

5. Afskediges en lønmodtager i strid med loven om beskyttelse mod afskedigelse på grund af foreningsforhold, vil den pågældende i forhold til arbejdsgiveren have krav på betaling af godtgørelse efter reglerne i lovens § 4. Da der er tale om erstatning i kontrakt, og da den ulovlige afskedigelse i praksis altid vil kunne tilregnes arbejdsgiveren (eller den ansatte, der for arbejdsgiveren har foretaget afskedigelsen) som forsætlig eller uagtsom, vil også et eventuelt